

رهبران آمریکا و کره شمالی در سنگاپور مذاکره و توافق کردند

افتادن روی دنده راست

• دیپلماسی مخفی برای تشویق ایران به مذاکره • چه کسانی صحنه‌گردان دیدار سنگاپور بودند
• برندگان و بازندگان دیدار ترامپ و کیم

• صفحه‌های ۷ و ۱۵

سرمقاله

توافق حداقلی

کیهان برزگر • استاد روابط بین‌الملل

بعد از چندین روز هیجان رسانه‌ای درباره نتایج احتمالی نشست رهبران آمریکا و کره‌شمالی، دونالد ترامپ و کیم جونگ اون، در ۱۲ ژوئن ۲۰۱۸، اکنون مشخص شده این توافق بیشتر متمرکز بر نیاز متقابل رهبران این دو کشور در دستیابی به یک «توافق حداقلی» برای مدیریت روابط دوجانبه دو کشور در معادلات سیاست جهانی و فهم بیشتر از اهداف، نیات و ظرفیت‌های یکدیگر بوده تا دستیابی به نتایج استراتژیک مورد انتظار. بی‌تردید برای ترامپ، موفقیت شیوه جدید دیپلماسی‌اش بر مبنای معامله‌محوری و «توافق بزرگ» و برای کیم، استفاده از فرصت این شیوه ترامپ برای خنثی‌کردن تهدیدات ترامپ و یک توافق احتمالی برای رفع تحریم‌های آمریکا، بسیار حائز اهمیت بوده است. به عبارت دیگر، هر دو رهبر خواهان نوعی مصالحه در این مرحله و موفق‌نشان‌دادن این نشست بوده‌اند.

در طرف آمریکا، درگیر نکردن جان بولتون که بیشتر خواهان تداوم سیاست‌های سخت تحریمی و تغییر رژیم است، نشان از تمایل شدید ترامپ به موفقیت در این نشست داشته است. ترامپ برای اولین‌بار و با انرژی زیادی، بیشتر از یک ساعت در پرسش و پاسخ مطبوعاتی، صرفاً از موفق‌بودن این نشست صحبت کرد. امادر عمل، انتظارات اصلی جهانی از این نشست...

ادامه در صفحه ۴

یادداشت جهان

یک دیدار، ۲ سؤال و چند چالش

سؤال پاسخ داده نشده است که ترامپ و کیم چگونه از جنگ به صلح رسیده‌اند؟ البته سؤال مهم‌تر این است که تا چه اندازه صلح وعده‌داده‌شده از سوی ترامپ و کیم، بادوام خواهد بود؟ در ظاهر چنین به نظر می‌رسد که توافق واشنگتن و پیونگ‌یانگ برای خلع سلاح اتمی در شبه‌جزیره کره، عامل اصلی آشتی میان آمریکا و کره‌شمالی بوده است. این نیاز مشترک، رویداد غیرقابل انتظار دست‌دادن رهبران دو کشور را رقم زد. بااین‌حال، همچنان تردیدهایی جدی وجود دارد که آمریکا و کره‌شمالی بر سر مصداق خلع سلاح اتمی و نحوه رسیدن به این هدف، به‌راحتی دیدار ترامپ - کیم به توافق برسند. نخستین مشکل، در تعریف خلع سلاح اتمی است که نشان می‌دهد طرفین فاصله زیادی با یکدیگر دارند. آمریکایی‌ها به‌صراحت اعلام کرده‌اند خلع سلاح اتمی کره‌شمالی باید شامل نابودی و برچیده‌شدن کامل، قابل راستی‌آزمایی و غیرقابل برگشت‌بودن اتمی و موشکی این کشور باشد. این در حالی است که بر اساس برداشت‌های کلی از مواضع کره‌ای‌ها، خلع سلاح اتمی شبه‌جزیره کره باید برداشته‌شدن چتر اتمی آمریکا از سر کره‌جنوبی و ژاپن را نیز در بر گیرد.

دومین مشکل، میزان بی‌اعتمادی عمیق میان دو کشور است که از ۷۰ سال پیش تاکنون برهم انباشته شده است. فارغ از خنده‌های دو رهبر در برابر دوربین‌ها، بی‌اعتمادی آمریکایی‌ها و کره‌ای‌ها به یکدیگر تا جایی بوده است که ترامپ لغو تحریم‌ها علیه کره‌شمالی را به پایان فرایند خلع سلاح اتمی این کشور مشروط کرده است.

ادامه در صفحه ۲

امیرعلی ابوالفتح
کارشناس آمریکا

اگر قرار باشد پنج شگفتی جهان سیاست در یک فهرست نوشته شوند، بی‌تردید دیدار سران آمریکا و کره‌شمالی در سنگاپور یکی از این شگفتی‌های بزرگ خواهد بود. البته جهان بارها شاهد دیدار دشمنان دیروز و دوستان امروز بوده است؛ اما شاید هیچ‌کدام از آنان به اندازه دونالد ترامپ، رئیس‌جمهوری آمریکا و کیم جونگ اون، رهبر کره‌شمالی، این چنین از دشمنان قسم‌خورده به دوستان صمیمی بدل نشده بودند. هنوز از طنین فریادهای ترامپ در مجمع عمومی سازمان ملل که در آن کره‌شمالی را با کلماتی مانند «آتش و خشم» به نابودی کامل تهدید می‌کرد، چیزی نمی‌گذرد. همچنین تا همین چند ماه پیش مردم ایالات هاولی با زنگ هشدار حمله اتمی از سوی کره‌شمالی به پناهگاه‌ها فرار می‌کردند. جدال لفظی و توهین‌های شخصی ترامپ که کیم را «مرد موشکی کوچک» می‌خواند و کیم نیز که ترامپ را «سگ دیوانه» خطاب می‌کرد هنوز از یادها نرفته است. بااین‌حال، دو کشوری که در یک قدمی جنگ اتمی قرار داشتند، در مدت زمان کوتاهی به دوستانی نزدیک بدل شدند. دونالد ترامپ، کیم را فردی قابل‌اعتماد خوانده و کیم نیز از پشت‌سر گذاشتن گذشته خبر داده است؛ اما هنوز بعد از نزدیک به دو ماه پس از نخستین اعلام خبر دیدار سران دو کشور آمریکا و کره‌شمالی، به این

یادداشت

طلا یا بلا

۳- انعقاد قرارداد ایران با کنسرسیومی از شرکت‌های نفتی آمریکایی، انگلیسی، فرانسوی و هلندی سبب شد صادرات ایران در سال‌های پس از کودتا بالا برود و کشور شاهد سرازیرشدن دلارهای نفتی باشد. وضعیتی که اصطلاحاً شکل‌گیری دولت رانتیر نامیده می‌شود و دولت رانتیر با اتکا به دلارهای نفتی خود را بی‌نیاز از مشارکت مردم می‌داند و دست به نوسازی ناقص کشور می‌زند که سرانجام آن درخواست توده‌های مردم برای مشارکت سیاسی است که به انقلاب خواهد انجامید.

۴- اتکای دولت‌های پس از انقلاب به دلارهای نفتی، ضمن قدرت مانور برای بالابردن سطح رفاه در جامعه مانند فراگیرشدن پروژه‌های گازرسانی به اقضا نقاط کشور و دیگر کارهای عمرانی روی دیگری هم دارد و آن‌هم زمانی است که چرخه انتقال ارزهای نفتی به کشور دچار اختلال شود، مانند مقطع سال‌های ۹۰ و ۹۱ که کشور دچار تحریم‌های هسته‌ای شورای امنیت شد و صادرات نفت تا یک میلیون بشکه در روز کاهش یافت. نتیجه آن افزایش ۳۰۰ درصدی نرخ دلار بود. پس از روی‌کارآمدن دولت روحانی و امید به بهبود رابطه ایران با غرب و همچنین برداشته‌شدن تحریم‌های هسته‌ای و برگشت سهمیه نفتی ایران به سهمیه قبل از تحریم‌ها، قیمت ارز افزایش درخور توجهی نداشت، ولی تهدید به خروج از برجام و البته عملی‌شدن آن از سوی ترامپ و نیز برخی کشمکش‌های منطقه‌ای بین ایران و عربستان بعد از نزدیک به دو ماه پس از نخستین اعلام خبر جنگ آمریکا...

ادامه در صفحه ۶

غلامعلی دهقان
استاد دانشگاه

۱۱۷ سال از انعقاد قرارداد «دارسی» برای استخراج نفت ایران می‌گذرد و همچنان سؤال این است که نفت نعمت است یا نعمت؟ یا اینکه طلاست یا بلا؟ و هرکس از ظن خود به این پرسش پاسخ داده است. واقعیت این است به‌رحال نفت و دلارهای ناشی از فروش آن در ۱۱۷ سال گذشته سیاست و اقتصاد کشور را تحت تأثیر قرار داده که آخرین آن نوسانات قیمت دلار و به تبع آن کالاهای دیگر در چند ماه اخیر بوده است. دراین‌باره نکات زیر درخور توجه است.

۱- پس از فوران نفت در پنجم خرداد ۱۲۸۷ و نقش‌آفرینی آن در جنگ جهانی اول که در پیروزی متفقین عینیت یافت، اهمیت آن مضاعف شد و صادرات اصل تمرکز قدرت در ایران برای حفظ نقش از سوی انگلیس در دستور کار قرار گرفت تا همسایه شمالی تازه‌به‌دوران‌رسیده اتحاد جماهیر شوروی نتواند به نفت ایران دست‌درازی کند.

۲- وقوع جنگ جهانی دوم و اشغال ایران سبب شد پهلوی اول از ایران خارج و کشور با یک فضای باز سیاسی روبه‌رو شود. در این مقطع شخصیت‌های سیاسی مانند مصدق، کاشانی، نواب‌صفوی و... کلید ملی‌شدن نفت را زدند و سرانجام نفت ایران در ۲۹ اسفند ۱۳۲۹ ملی شد؛ اما تبعات ملی‌شدن برای بیگانگان سبب شکل‌گیری کودتای ۲۸ مرداد شد.

حرف اول

روز صفر آب اصفهان؟

مهدی فصیحی‌هرندی*

سرعت تحولات و مسائل مربوط به بحران آب این‌قدر زیاد است که حتی واژه‌ها هم توان پاسخ به آن را ندارند. قراردادن در بحران، کم‌آبی یا بی‌آبی مطلق و نسبی و اینکه تا چندی قبل برای کم‌آبی و کمیابی دنبال سناریوهای اجرایی رفتند اما اکنون باید دنبال سناریوهای بی‌آبی باشند، وخامت شرایط را نشان می‌دهد. چندروزی است که شهر اصفهان و ماه‌هاست شهرها و قصبات کوچک و بزرگ که وابسته به آب سد و رودخانه زاینده‌رود هستند، در بی‌آبی نسبی و مطلق به سر می‌برند؛ هرچند اخبار آن احتمالاً به دلایل متعدد کمتر همگانی شده است. قطعاً به مجالی دیگر برای پرداختن به این موضوع که پنهان‌کاری در مورد مسائل آب به مدیریت آن کمکی نمی‌کند، نیاز است. آنچه باید بر آن متمرکز شد و قطعاً باید به آن پرداخت و به خرد جمعی سپرد، راه علاج این بی‌آبی است؛ آن هم در کوتاه‌مدت، بی‌آبی مطلق در یک بازه کوتاه در سال ۱۳۸۶ در اصفهان اتفاق افتاد، زمانی که آب زاینده‌رود بر اثر تخریب خط لوله نفت آلوده شد. در آن زمان، کوتاه‌بودن مدت بی‌آبی به کمک مدیریت استان آمد و از بحران گذر کردند؛ البته به مدد بطری‌های آب معدنی (که یکباره قیمتی چندین برابر پیدا کرده بودند). بی‌آبی فعلی استان اصفهان که نشانه‌های جدی‌بودن آن روزبه‌روز هویدا می‌شود، به آب معدنی و حفر چاه کمکی جبران‌شدنی نیست؛ چراکه دیگر حفر چاه‌های کمکی با عمق ۳۰۰ متر به دلیل تلخ‌بودن آب آنها راهگشا نیست. بنابراین با وجود اینکه مدیریت آب و فاضلاب استان تأکید دارد که هیچ سناریویی برای جیره‌بندی آب ندارند، نگارنده قویاً معتقد است باید به تنها راه باقی‌مانده یعنی جیره‌بندی آب توجه جدی کرد. البته نه به روش سنتی آن و آب‌رسانی با تانکر. جیره‌بندی باید مکانیزه شود. چگونه؟ در بهمن‌ماه ۱۳۹۶ در جلسه‌ای غیررسمی با یکی از مشاوران استاندار محترم اصفهان، عنوان کردم بی‌آبی مطلق شهر کیپ‌تاون آفریقای جنوبی جلوی چشم ماست و اخبار آن روزانه (در آن زمان) مخابره می‌شود. می‌توان از آن مدل برای بی‌آبی محتمل شهر اصفهان استفاده کرد. در آن زمان هنوز شش ماه تا تاپستان فرصت بود که البته آن فرصت سوخت. کیپ‌تاون «روز صفر» را برای ماه می میلادی یعنی همین ایام پیش‌بینی کرده بود.

ادامه در صفحه ۲

همراهان امروز روزنامه شرق

رجوع به صفحه ۱۵

رجوع به صفحه ۳

«فکر عمیق، روش درست، گفت‌وگو، بیان

سازمان آگهی‌ها

۸۸۷۹۲۴۳۴-۸۸۱۹۲۸۷۷

ریموندویل

رجوع به صفحه ۵

مجتمع تجاری نارون

اکازیون

دو واحد آپارتمان به متراژ ۷۶ و ۹۲ متر مربع به فروش می‌رسد.

میدان آرژانتین، خیابان زاگرس جنب کانون وکلا

۰۹۱۲۸۴۸۰۰۸۷

۰۹۳۰۷۳۵۳۶۴۳

آقای سهیل

همکار گرامی سرکار خانم شهرزاد همتی

مصیبت وارده را به شما و خانواده محترم

تسلیت عرض می‌کنیم. از خداوند متعال برای آن مرحومه

علو درجات و برای بازماندگان صبر و اجر آرزو مندیم.

روزنامه شرق